

**Clavis Aurea Thesauri Partheno-Carmelitici, Sive
Dissertatio Historico-Theologica, Referans atque
Exponens Antiquitatem & originem, confirmationem ac
propagationem, beneficia ac privilegia, gratias & ...**

Paulus <Ab Omnibus Sanctis>

Viennæ Austriae, 1669

VIII. De Scapularis forma, materia, colore, gestandi modo, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64293)

CAPUT VIII.

*De Scapularis forma, materia, colore, gestandi modo &c.*515.
Quid sit
Scapulare?Variz ejus
nuncupa-
tiones ac
mysticæ
significa-
tiones ex-
ponuntur.

SCAPULARE dictum est à *Scapulis*, estq; vestimentum, seu tegumentum scapularum, seu humeroram: ac generis vestis monasticæ, quæ quod duobus pannis hinc inde dependentibus ex parte transversa, per humeros expansa contineatur, interdum *Crux* dicitur; atque græcè *ἀνάλαβος* nuncupatur. Quod verò idem sit Scapulare cum *Analabo*, explicatissime tradit S. Dorotheus *Doctrin. II.* inter exponendum Monachales vestes: *Analabus*, inquit, ponitur in formam Crucis super humeros vestis. *Hoc est, Crucis symbolum gestamus, juxta id quod dicit, Tolle Crucem tuam.* Et interius: *Habemus & Analabum; id est, SCAPULARE, ab humeris pendens, quod est CRUX.* Similiter S. Ephrem in *vita S. Iliani*, agens de puero monastica hac veste amictu, quem homo nequam interventu Satanae scrutans thesauros, abduxerat in specum. *Dæmonibus infestam, ait: Dæmon conspecto Crucis signo, quo puer amictus & consignatus erat; non est ausus ei nocere. nam cum Analabo adduxerat eum vir ille.*

516.

HINC SCAPULARE appellatur aliquando *Vestis Apostolica*: eo quod scilicet Apostoli ex Christi Servatoris nostri monito sumptis Crucem suam, & secuti sint Dominum; quod ipsum præstant, qui Religiosam vestem suscipiunt. Quod si Græci, Habitum Religiosum, passim vocant *Schema*, sive *Habitu Angelicum* (id quod etiam de habitu Benedictinorum, dixit Petrus Damiani *Opus. 23. in fine*, adducens **BONIFACIUM IV.** id asserentem) quidni possit *Habitus Religiosus* appellari *Vestis Apostolica*: quàm qui induit, Crucem ipsam videtur assumere.

517.

JOANNES XLIV. Hierosolymitanus Antistes in suo, *de Institutione priuorum Monachorum in lege veteri exortorum, & in nova perfectantium, Opere Cap. 39. vel 46.* juxta novissimam ejus editionem, **SCAPULARIS**, sive superhumeralis, ut ipse etiam appellat, formam, mysticamque ejusdem significationem paucis describit & exponit: affirmatque priscos Carmeli montis Monachos, etiam in lege vesti

ge veteri illud gestasse: licet in nova lege hæc vestis primum ceperit dici *Scapulare*, cum antea *superhumera* nuncuparetur.

Differunt autem SCAPULARE Religiosorum hujus Ordinis à Scapulari Confratrum: illorum enim constat ex duobus supra humeros inter se immediatè assutis pannis longioribus, latis sesqui palmo, aut duobus circiter palmis: Confratrum verò ex duobus pannis minoribus, puta dimidij palmi in longum latumque: qui sibi mutuo non immediatè adhærent, sed ligaminibus seu funiculis, longioribus, aut brevioribus, cujusq; ad arbitrium, connectuntur. Quod discrimen ortum fuisse, ex difficultate gestandi amplum Ordinis Scapulare cum sæculari veste, facillè conijcere licet; maximè cum sanctissima Virgo panni quantitatem non consideret in beneficio, sed formam; ita ut possit repræsentare SCAPULARE Carmeloparthenium, quod benevolentia, beneficentiaque suæ eximijs muneribus illustrare dignata fuit.

In quo discrepent Scapulare Religiosorum & Confratrum?

QUÆRES, Ex qua materia conficiendum sit Scapulare?

518.

Scapulare cujus debeat esse materia?

RESPOND. Confici debere & solere ordinariè ex panno, & quidem laneo. Probatur primò ex communi, receptoque Ordinis nostri usu, cujus Professi ex rudiori ac viliori panno vestiri solent ac debent, ad exemplum sanctissimæ, Evangelicæq; paupertati addictissimæ Virginis MARIÆ, cujus vestimenta ex SS. Patrum sententia non serica fuere, sed lanea nativi coloris, fulci, seu grisei ad nigredinè tendentis, quàm Confratres ejusdem æmulari quoque omninò convenit. *Secundò*, Homines ut plurimum lana vestiri solent: At Scapulare genus est vestis: Ergò &c. *Tertiò*, Pannus communiter supponit pro laneo, (secundum magis usitatù loquendi modum) quàm pro lino, serico, alijsque ejusmodi generibus, quorum & usus rarior, & apud pauciores reperitur. Si quis tamen in honorem DEIPARÆ Virginis parvum Scapulare ex pretioso panno conficeret, damnandus minimè videtur: caveat verò, nè à paupertate Virginis Matris deficiat, quæ ubique, tum in victu, tum in amictu, cæterisque omnibus illam impense coluit & affectavit: meminertque Heraclium Imperatorem, auro gemmisq; ornatum, ad Calvaria montem Crucem Domini deferre prohibitum, quo postmodum, plebeio amictu indutus, facillè pervenit.

QUÆRES II. Cujus coloris debeat esse Scapulare?

519.

RESP.

Cujus coloris ?

RESPOND. Debere esse castanei seu fusci coloris, quantum fieri potest, cum servandus sit color Ordinis: quod autem fuscus, sive griseus subniger color, proprius sit Carmelitarum Ordini, probant multis argumentis P. Cyprianus à S. MARIA in suo Thesuro 1. Part. Cap. 24. & P. Leo à S. Joanne in suo Opere inscripto, *Typus vestis Religiosæ, sect. 6. & 7.* Servandum verò esse colorem Ordinis, cujuscunque etiam pretij pannus assumatur, ex eo constat; quod non quælibet vestis assumitur, dum Confraternitati Carmelo-partheniæ nomen datur, sed Carmelitica: vestes autem ejusmodi, formâ potissimum & colore solent discerni: Ergò ab ijs temerè recedendum non est, nè periculum inanis cultus, aut magis vani, quàm proficui incurratur.

Quid si ob inopiam, alterius, aut diversi sit coloris ?

Advertendum hic cum P. Irenæo pro rusticis atque simplicibus, qui præ inopia ac paupertate Scapulare conficiunt ex panno alterius, aut diversi coloris, quod præsumendum non sit, quod benignissima Virgo, humilium ac simplicium singularis Patrona, defutura sit eorum sinceræ, simpliciq̃ pietati ac devotioni, cum his maximè oblectetur. Inò rude ejusmodi hominum Scapulare etiam ex diversi coloris conflatum fragmentis, eorundem fide ac devotione ornatum, pretiosis aliorum Scapularibus, etsi acu pictis &c. quorum minor est pietas, longè præfert Calorum Regina. Quod pari in casu sensit noster JOANNES XLIV. Hierosol. Antistes Hom. 5. in Job sub finem, his verbis: *Etsi quispiam ex simplicitate peccaverit, DEVS ad rectum redigit ex simplicitate factum.*

520.

Quid de acu pictis aut ex serico confectis sentiendum ?

QUÆRES III. Quid ergò sentiendum sit de Scapularibus acu pictis, aut alijs ex albo, rubro, cæruleo, aut simili serico confectis? RESPOND. Illa posse videri suspecta, cum nec Carmelicum quoad materiã, aut colorem repræsented Scapulare, nec B. SIMONI nostro sanctissima Virgo simile donavit. Parùm verò vel nihil refert, quod in istis pannus griseus, aut fuscus subijciatur serico ex adverso; cum ejusmodi adversa pars censeatur minor, habeaturq̃ ferè contemptui in quolibet vestimento: adeò ut sciscitanti, quo ex panno confecta sit vestis? non soleat responderi secundum minorem adversamq̃ partem, verum juxtam primariam: similiter ergò Scapulare istud dicetur confectum è panno albo, licet ex adverso habeat subnigrum, fuscum aut castaneum.

Ratione

Ratione verò formæ defendi poterunt tanquam legitima, eo quod secundum communem usum Carmelo-parthenium repræsentent Scapulare; & acu picta etiam aliquatenus ratione coloris, si scilicet pannus exterior, cui acu pictura inhæret, sit coloris fusei aut castanei. Imò nonnulla hujusmodi acu picta Scapularia miraculis insignivivit DEIPARA Virgo, uti retulimus inter alia in nostro CARMELO THAUMATURGO libro primo ad annum 1648. de quodam milite in Iprensi obsidione. Hujus quoque meminit miraculi Raynaud. 1. Part. Cap. 6. Quàm verò parùm sibi complaceat Cælorum Regina in superfluo, & fortè vano sacri Habitus sui ornatu, manifestasse videtur, in admirando illo facto, dum an. 1630. in quodam Austriæ pago ad Danubium sito, non solum latè grassantes, cunctaque depascentes flammæ, per injectum sacrum SCAPULARE, momento repressit, verùm etiam illud inter ipsas flammæ prorsus sine noxa divinitus fervavit, consumptis duntaxat, quibus circumdatum erat, denticulatis lacinijs. Vide de hoc prodigio lib. 1. Carmeli Thaumaturgi ad ann. 1630.

Nota prodigium.

QUÆRES IV. Cujus debeat esse magnitudinis Scapulare?

RESPOND. Nihil circa hoc determinatè statutum reperiri, aut in Pontificijs, aut in Ordinis de Confraternitate Constitutionibus, conveniunt tamen communiter in hoc Authores, quod ut minimum ordinariè habere debeat quatuor digitos latitudinis, & sex longitudinis, seu, ut supra etiam innuimus, medium palmum in longum & latum: qui autem majus gestare voluerit, optimè faciet, ut nonnulli pietiores solent.

§ 21. Cujus debeat esse magnitudinis sacrum Scapulare?

QUÆRES V. Utrùm effigies DEIPARÆ Virginis Scapulari necessariò inesse debeat?

RESPOND. Id quidem absolutè necessarium non esse, cum nulla id lege, aut constitutione præcipiatur: commendanda tamen illorum Confratrum est pietas in sanctissimam Virginem, qui ejusdem imaginem Scapulari affixam gestare consueverant, juxta complurium Sanctorum exempla, qui effigiem Regiæ Cælorum continuo secum gerere solebant: & Marianam hanc pietatem in suis Confratribus, admirabilis Virgo non paucis, nec modicis prodigijs approbare atque confirmare voluit, ut satis constat ex compluribus, admirandisque successibus à me in Carmelo Thaumaturgo recensitis.

§ 22. An Deiparæ imagine insignitum?

Bbbb

Quæ-

523. QUÆRES VI. Quomodo, aut in qua corporis parte Scapulare gerendum sit?

In qua corporis parte & quomodo gestandum?

Laudanda illorum pietas, qui cum eo tumulari eligunt, miraculisque comprobata.

RESPOND. Modum gestandi Scapulare satis ex eo colligi posse, quod sit vestimentum, cuius proprium est indui, non autem in una vestis parte consui, in pera geri, vel ex zona pendere ad modum Rosarij &c. nedum in Oratorio, aut arca, aut alibi servari: in Bullis quippè dicitur: *qui gestaverint &c.* Ergò Mariana hæc Vestis à Confratribus gestanda erit, parte una ab humeris ad dorsum, altera ad pectus pendente: nec, quantum in ipsis fuerit, unquam dimittenda, verùm continuo, noctu diuque gerenda, etiam si vivat in conjugio: cum enim nullo die, aut hora homo de vita sua securus sit, potentissimum Virginis Matris præsidium nullo tempore (si sapere velit) debet deserere, *in quo quis moriens, æternum non patietur incendium*, ut supra 1. Part. C. 10 & seqq. exposuimus. Laudanda profectò eorū ad Parthenium hunc habitum devotio, qui etiã cum illo sepeliri eligunt, ut vel sic, nec vivi, nec mortui susceptum sanctissimæ Virginis cultum videantur negligere. Porrò quàm DEO, DEIPARÆque accepta sit hæc pietas, evidenter demonstrant complura, post longã annorum seriem, multis in locis, sæpius integra prorsus incorruptaque in ipsis sepulchris servata divinitus Scapularia, cadaveribus cum indumentis, cæterisque omnibus penitus putrefactis atque in cineres redactis. De his non semel disserui *Libro I. & II. Carmeli Thaumaturgi.*

524.

An non valeat alio modo à supradicto gestari?

QUÆRITUR VII. Utrùm absolutè permitti possit, ut gestetur assutum alicui vestis parti, aut modo aliquo diverso à supradicto?

RESPONDET ad hanc quæstionem Irenæus, se nihil hac de re audere statuerè: & quod, si id fiat ex quodam Religiosi cultus pudore, indignum arbitratur ejusmodi hominem, cui beatissima Virgo suæ promissionis beneficium impertiatur: idemque dicendum videtur de illo, qui ad subterfugiendam modicam illam incommoditatem, quàm in Scapularis gestatione fortè experitur, id faceret, nisi alio ex titulo excusaretur. Si iusta de causa porro id agat, misericordiæ Mater, voluntatis potius quàm operis videtur rationem habitura.

525.

QUÆRITUR VIII. Quid faciendum sit, si Scapulare aut amissum, aut usu vel vetustate attritum fuerit?

RESPOND.

RESPOND. Possè & licere aliud subrogare, idque toties quoties in prædictis casibus. Utrùm verò hoc, quod in vicem alterius substituitur, sit necessariò de novo benedicendum, percontaberis? Respondeo, laudabile quidem & pium esse, si id fiat, absolutè tamen id nequaquam esse necessariù, uti uberiùs exposuimus *Part. VII. Cap. 5. num. 401.*

QUÆRITUR IX. Utrùm, sicut juxta jam dicta, quilibet Confratrum potest antiquum cum novo permutare, ita quoque ille, qui aliquando sacrum Scapulare dimisit, possit per seipsum aliud sufficere & assumere, aut debeat denuò ab habente facultatem aliud recipere?

RESPOND. Debere denuò recipi ab habente facultatem, si Confraternitati renuntiaverit: quia per renuntiationem è numero Confratrum deletur; ad quos, sicuti aditus non patet, nisi per legitimos Superiores, ita nec reditus. At si habitum ferre neglexerit, non quidem Confraternitati renuntiando, sed compulsus aliqua animi molestia, aut corporis dolore &c. vel usu attriverit, nec de illo aut alio resumendo fuerit sollicitus; etsi videri possit, sufficere emendationem & resumptionem factam per seipsum, tamen consulendum videtur (inquit Irenæus) ut ab habente potestatem de novo accipiatur; potissimum, si à longo tempore Scapulare dimiserit, quia tacita tunc renuntiatio intervenisse censetur.

Nec obstat, si dicas, parem esse rationem de habitu Religioso, quem si dimiserit Professus animo apostatandi, potest nihilominus resumere, & ad Religionem redire absque nova per Prælatum solemnè receptione. Responderetur namque, casum esse longè diversum; eo quod Religiosa Professio rescindi nequeat per Professi renuntiationem: cui obstat votorum subsistentia & firmitas: at pactum nostræ Confraternitatis cum nec voto, nec Sacramento stabiliatur, dissolvi potest Confratris renuntiatione, sanctissima Virgine integrum libertatis exercitium Confratribus permittente, ut perseverent, aut renuntient.

QUÆRITUR X. Utrùm aliorum Ordinum Regulares, qui Carmeliticum Scapulare ante, vel post Professionem assumpsere, Bbbb 2 debeant,

Quid agendum si Scapulare amissum, vel vetustate consumptum fuerit? Utrùm de novo benedicendum?

526.

Quid agendum illi, qui Scapulare dimisit, aut longo tempore ferre intermisit?

527.

debeant, præter Scapulare Ordinis sui proprium, gestare aliud parvum simile illi, quod sæcularibus tribui solet?

Quid faciendum aliorum Ordinum Regularibus in hanc Confraternit. admittenti desiderantibus &c.

RESPOND. Affirmativè, loquendo de ijs, qui aut nullum omninò ex sui Ordinis instituto Scapulare gerunt, quales sunt Professi Ordinis Seraphici, alijque similes: aut si illud gestant, diversa tamen coloris à Carmelitico, uti Ordinis Prædicatorum aluminis. Hujus ratio est, quod color in hujusmodi vestimentis censeatur una è præcipuis differentijs; nec Scapulare album, rubrum &c. potest ulla ratione dici, aut repræsentare Carmeliticum. Loquendo verò de illis, qui ex Ordinis sui instituto Scapulare gestant fuscum, aut subnigrum: Respondetur negativè; sufficitque proprium, nec assumendum aliud parvum. Cujus ratio ex jam dictis liquet: tale quippe Scapulare in forma & colore convenit cum Carmelitico, Ergò non videtur assumendum aut gerendum aliud. Ita Irenæus *loc. cit. præcitat. S. 4.*

528.

NEC obest, si fortè assutum habeat Caputium: nam adventitium & contingens est in nostro Ordine, quod Caputium à Scapulari sit solutum, aut cum eo connexum. Quod si objicias, duo diversa instituta, uno in Scapulari convenire non posse. Respondebo id optimè fieri posse, nec ulla in hoc apparet repugnantia: imò si per similitudines hoc confirmare velimus, adferri valebunt innumera. Uno in numismate, aut Altari plures possunt conjungi indulgentiæ, ac de facto sæpiùs junguntur, tum pro vivis, tum pro defunctis. Verbi causa, unum idemque numisma deputari, ac benedici poterit pro S. Caroli simul ac quinque Sanctorum indulgentijs lucrandis. Item qui lucratur pro se plenarias, potest eodem actu & in eodem Altari lucrari pro defunctis, si ex sint pro defunctis à Pontifice applicatæ. Una in Ecclesia & Altari plures celebrantur Confraternitates, adeò ut unum & idem Altare pluribus titulis sit sacrum. Uno eodemque actu satisfieri potest pluribus, distinctisque virtutibus, verb. gratia, una salutatio facta parenti & inimico simul occurrentibus, erit pietas in parentem, ac charitas ergà inimicum. Ex opposito idem potest actus affici duplici malitia, v. g. furti & fornicationis, ut si quis furetur, ut fornicetur: etsi enim ille potius sit fornicator, furem tamen esse nemo negaverit. Mitto alia propensum infinita, ut concludam non amplius repugnare duo instituta

uno Scapulari uniri, quàm duas virtutes in eodem actu, duas indulgentias in eodem subiecto &c.

Accedit & alia ratio, ex ipsismet Confratrum muneribus deducta. Vidimus suprâ voluisse DEIPARAM Virginem, per jejunium, continentiam, Officij recitationem, similiaque opera (alias obligatoria) posse satisfieri Confraternitatis suæ debito & muneribus; Ergo non videtur abhorreere institutio ab eo, quod in uno Scapulari cumulentur dona & debita, veluti eodem actu impletur præceptum Ecclesiasticum jejunandi, & obtinetur indulgentiæ Sabbatinæ privilegium.

Hinc existimat Irenæus ubi supra, aliud talibus Regularibus non esse conferendum Scapulare, dum admittuntur, verum apprehendendam esse proprium illorum dicendo: *Accipe vir devote*, &c. debet tamen benedici, precesque consuetæ recitandæ erunt, eo quod inde augeatur convenientia cum Carmelitico, & ut satisfiat statuto hæc præscribenti.

CAPUT IX.

Modus benedicendi Scapulare, recipiendiq; Confratres.

Um benedicendum fuerit Scapulare, atque alicui conferendum, subsequentiâ parata atque præsto esse debent. I. Liber Ritualis subjectam continens benedicendi formulam. II. Aqua lustralis cum aspergillo. III. Duo cerei, aut unus saltem, accensi. IV. Rocchetum sive superpellicium (nisi hujus loco quis uti velit pallio albo Regulari) cum stola. V. Liber Confraternitatis cum requisitis ad inscribendum Confratrum recipiendorum nomina, Nonnulli advertunt, in inscriptione adjungendū esse diem, mensem & annum: & hunc quidē annotari omninò convenit. Benedicendum autem est Scapulare ad Altare B. M. MARIÆ Virginis de monte Carmelo, sive Confraternitatis ordinariè saltem ac regulariter.

§ 29.

Quænam necessariò adesse debeant pro benedictione Scapularis, & Confratris admisione? Notanda sunt hæc.

Bbbb 3

Formu-